2023/2611

24.11.2023

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2023/2611,

15. november 2023,

kolmandate riikide kodanike kvalifikatsiooni tunnustamise kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

(1) Tööjõupuudus ELis piirab märkimisväärselt liidu suutlikkust kohaneda majanduses ja tööturul toimuvate muutustega, mis puudutavad töö, tootmise ja teabevahetuse olemust.

(2) Tööandjad ELi kõikides osades annavad järjepidevalt teada raskustest vajalike oskustega töötajate leidmisel. Lisaks võib arvata, et ka rahvastiku vananemine vähendab tulevikus tööjõudu ja suurendab veelgi oskuste nappust. See mõjutab eriti väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd), mida on liidus kokku ligi 25 miljonit, sest neil on raske leida kestliku majanduskasvu ning laienemisvõime ja konkurentsivõime tagamiseks vajalikke talente.

(3) Kvalifitseeritud töötajate nappus puudutab paljudes liikmesriikides kõigi sektorite ökosüsteeme, kusjuures inimeste puudus süveneb nii kõrge, keskmise kui ka madala kvalifikatsiooniga töökohtadel. Sellistes sektorites nagu ehitus, tootmine, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT), transport, kutseteenused, tervishoid ja pikaajaline hooldus on töökäte puudus püsiv. Lisaks on ka rohepöörde seisukohast olulistes sektorites tööjõupuudus aastatel 2015–2021 kahekordistunud. Veelgi keerukamaks muudab olukorra see, et ettevõtjatel on raskusi piisavate digioskustega töötajate leidmisel, eriti IKT-spetsialistide puhul.

(4) Oskuste nappus võib seada kahtluse alla liidu püüdluse jääda ülemaailmses konkurentsis juhtpositsioonile ning kujuneda nullnetotehnoloogia keskuseks ja saavutada ulatuslikud kliima- ja energiaeesmärgid. Samuti pärsib see liidu suutlikkust kasutada ära rohe- ja digipöörde potentsiaali, tugevdada liidu tehnoloogilist juhtpositsiooni, stimuleerida majanduskasvu ja innovatsiooni ning reageerida tulemuslikult võimalikele hädaolukordadele, nagu COVID-19 pandeemia ja geopoliitilised konfliktid. Sellistes sektorites nagu tervishoid ja pikaajaline hooldus piirab oskuste nappus suutlikkust kanda hoolt vananeva elanikkonna eest ja tagada kõigile juurdepääs kvaliteetsetele tervishoiuteenustele.

(5) Oskuste nappuse ületamine nõuab märkimisväärseid investeeringuid täiend- ja ümberõppesse, samuti meetmeid, millega suurendada tööealiste täiskasvanute osalemist tööturul, hõlbustada tööjõu liikuvust, parandada töötingimusi ja meelitada liitu vajalike oskustega inimesi.

(6) Liit on järjekindlalt toetanud meetmeid oskuste nappuse ja tööjõupuuduse vähendamiseks, maksimeerides ELis olemasoleva tööjõu potentsiaali. Muu hulgas on tehtud algatusi tööjõu liikuvuse parandamiseks siseturul, näiteks on loodud Euroopa tööturuasutuste koostöövõrgustik (EURES). Lisaks on EL püüdnud suurendada naiste, puuetega inimeste ja rändetaustaga inimeste tööturul osalemise määra. Erilist tähelepanu pööratakse ka alaesindatud rühmade kaasamisele, eelkõige noortele, kes ei tööta, ei õpi ega osale koolitusel (NEET-noored). 2020. aasta Euroopa oskuste

tegevuskavas ([1]) on esitatud 12 meedet, millega aidata üksikisikutel ja ettevõtetel arendada oskusi ja neid kasutada, sealhulgas nõukogu soovitused kutsehariduse, ([2]) isiklike õppekontode, ([3]) mikrokvalifikatsioonitõendite ([4]) ja oskuste pakti käivitamise kohta. Oskuste pakti abil toetatakse avaliku ja erasektori organisatsioonide koostööd, et tugevdada ühistegevust, millega viia tööturul osalevate inimeste oskused vastavusse tööturu vajadustega, ning edendatakse laiaulatuslikke partnerlusi peamistes tööstusökosüsteemides.

(7) Liit töötab selle nimel, et tööjõupuudus kaasaval viisil ületada, võimaldades sealjuures liidu kõigi põlvkondade inimestel realiseerida oma eluvalikuid ning potentsiaali majanduses ja ühiskonnas laiemalt. Selleks on tehtud liikmesriikidele kättesaadavaks ulatuslikud poliitikavahendid (eelkõige komisjoni teatises „Demograafilised muutused Euroopas: poliitikavahendid“), mille abil võimaldada inimestel paremini ühitada pere loomist ja tasustatud tööd, võimestada nooremat põlvkonda ja toetada nende jõudsat arengut, samuti võimestada vanemaid põlvkondi ja säilitada nende heaolu.

(8) Nõudlust kvalifitseeritud töötajate järele ei ole aga võimalik rahuldada üksnes liidu tööjõu abil. Et liidu majandus oleks edukas ja vastupanuvõimeline, on vaja muuta see üleilmsete talentide jaoks atraktiivsemaks. Tööjõupuuduse ületamiseks tuleb kaasata kolmandatest riikidest pärit tööotsijad, kes saabuvad ELi juhitud seadusliku rände teel ja kelle seast saavad tööandjad leida majanduskasvu hoogustamiseks vajalike oskustega töötajaid.

(9) ELi tööjõu-uuringute andmed näitavad, et kolmanda taseme haridusega kolmandate riikide kodanikud on oma töö jaoks ülekvalifitseeritud ning töötavad madalat ja keskmist kvalifikatsiooni nõudvatel töökohtadel suurema tõenäosusega kui liidu kodanikud. 2022. aastal oli ELis ülekvalifitseerituse määr kolmandate riikide kodanike puhul 39,4 %, teistest liikmesriikidest pärit liidu kodanike puhul 31,8 % ja asjaomase liikmesriigi kodanike puhul vaid 21,1 % ([5]). Ülekvalifitseeritus võib põhjustada majanduslikku kahju nii asjaomastele isikutele kui ka liidu majandusele.

(10) Ehkki otsus selle üle, kui palju kolmandate riikide inimesi tööle lubada, jääb endiselt liikmesriikide pädevusse, on liit kehtestanud seadusliku rände suhtes tervikliku lähenemisviisi, millega tunnistatakse rändajate olulisust liidu majanduse ja ühiskonna jaoks, kooskõlastatakse rändemenetlusi ning ühtlustatakse kolmandate riikide kodanike vastuvõtutingimusi ja õigusi. Rände- ja varjupaigaleppes ([6]) tõdetakse, et kolmandate riikide kvalifitseeritud kodanike seaduslike liitu sisenemise võimaluste arendamine kuulub tervikliku rändehaldussüsteemi juurde. Uuesti sõnastatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2021/1883 ([7]) (nn sinise kaardi direktiiv) püütakse meelitada tööturule kõrge kvalifikatsiooniga talente. Et rahuldada liikmesriikide kasvavat nõudlust kvalifitseeritud spetsialistide järele IKT-sektoris, nähakse kõnealuse direktiiviga teatavete IKT-kutsealade puhul ette, et kõrgema tasandi kutseoskusi tuleks pidada samaväärseks kõrghariduskvalifikatsiooniga. Lisaks rõhutatakse komisjoni poolt

([1]) 2020. aastal käivitatud Euroopa oskuste tegevuskavas esitati ELi eesmärgid oskuste täiendamisel ja ümberõppe korraldamisel järgmise viie aasta jooksul.

([2]) Nõukogu 24. novembri 2020. aasta soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava kutsehariduse kohta (ELT C 417, 2.12.2020, lk 1).

([3]) Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, mis käsitleb isiklikke õppekontosid (ELT C 243, 27.6.2022, lk 26).

([4]) Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Euroopa lähenemisviisi elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet toetavatele mikrokvalifikatsioonitunnistustele (ELT C 243, 27.6.2022, lk 10).

([5]) Eurostat, LFSA_EOQGAN

([6]) Komisjoni teatis uue rände- ja varjupaigaleppe kohta (COM(2020) 609 final).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/1883 kolmandate riikide kodanike kõrgemat kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta, ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus 2009/50/EÜ (ELT L 382, 28.10.2021, lk 1).

2022. aasta aprillis vastu võetud oskuste ja talendi paketis, ([8]) et seaduslik ränne toob kasu nii rändajatele kui ka nende päritolu- ja sihtriikidele. Paketiga pandi ette seadusandlikud, korralduslikud ja tulevikku suunatud poliitikameetmed liidu seadusliku rände raamistiku tugevdamiseks, sealhulgas ettepanekud muuta nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ ([9]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/98/EL, ([10]) et lihtsustada kõigi oskuste tasemetega kolmandate riikide kodanike liitu lubamise korda ja tugevdada nende õigusi, kui nad elavad liidus.

(11) Seni ei ole piisavalt ära kasutatud rahvusvahelist kaitset vajavaid kvalifitseeritud töötajad, kes sooviksid asuda tööle liikmesriikides ja vastaksid tööandjate vajadustele. Kooskõlas komisjoni soovitusega (EL) 2020/1364 ([11]) seaduslike kaitse saamise võimaluste edendamise kohta ELis on komisjon julgustanud oskuste nappusele ja tööjõupuudusele lahenduste otsimisel liikmesriike looma rahvusvahelist kaitset vajavatele inimestele täiendavaid töövõimalusi, et kasutada ära nende oskusi, kvalifikatsiooni ja motivatsiooni.

(12) Et hõlbustada rahvusvahelist värbamist ja pakkuda kolmandate riikide kodanikele võimalust töötada liidu jaoks olulistel kutsealadel, kus valitseb oskuste nappus, on komisjon teinud ettepaneku luua ELi talendireserv, ([12]) kuhu koondada kolmandatest riikidest pärit tööotsijate profiilid ja aidata neid sobitada liikmesriikides asuvate tööandjate vabade töökohtadega. Talendireserviga püütakse muuta liit kolmandate riikide tööotsijate jaoks atraktiivsemaks ning toetada tööandjaid oskuste nappuse ja tööjõupuuduse kõrvaldamisel. ELi talendireserv võiks hõlmata ka rahvusvahelist kaitset vajavatele isikutele loodud täiendavaid töövõimalusi.

(13) Komisjon arendab ka talendipartnerlusi, mis on rände- ja varjupaigaleppe välismõõtme peamisi komponente, viies neid ellu kooskõlas komisjoni teatisega „Oskustööliste ja andekate inimeste meelitamine ELi“ ([13]).

(14) Olukorras, kus ülemaailmne konkurents oskuste ja talentide pärast suureneb, on 2023. aastal vaid üks liidu liikmesriikidest kõrgelt haritud töötajate silmis viie kõige atraktiivsema OECD riigi seas ([14]). Talentide ligimeelitamise ja hoidmise võime sõltub mitmest muutujast, sealhulgas lõimimis- ja kaasamispoliitikast, erivajadustega rändajate toetusmeetmetest, seaduslikest võimalustest alalise elukoha ja kodakondsuse saamiseks, seda ka üliõpilaste puhul, sissetulekuväljavaadetest ja maksudest, tulevikuväljavaatest, elukvaliteedist ning oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamisest.

([8]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Oskustööliste ja andekate inimeste meelitamine ELi“ (COM(2022) 657 final).

([9]) Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 16, 23.1.2004, lk 44).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/98/EL kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtse menetluse ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühiste õiguste kohta (ELT L 343, 23.12.2011, lk 1).

([11]) Komisjoni 23. septembri 2020. aasta soovitus (EL) 2020/1364 seaduslike võimaluste kohta kaitse saamiseks ELis: ümberasustamise, humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise ja muude täiendavate võimaluste edendamine (ELT L 317, 1.10.2020, lk 13).

([12]) Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ELi talendireserv (COM(2023) 716).

([13]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Oskustööliste ja andekate inimeste meelitamine ELi“ (COM(2022)657 final).

([14]) Milline on kogu maailma andekate inimeste jaoks parim riik OECDs? OECD, „Migration Policy Debates“ (Rändepoliitika arutelud), nr 29, 2023.

(15) Kvalifitseeritud töötajate ligimeelitamist ning oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist on käsitletud mitmesugustes oskusi ja rännet puudutavates liidu meetmetes. Euroopa oskuste tegevuskavale ([15]) lisatud komisjoni teatises rõhutatakse vajadust teha suuremaid jõupingutusi, et parandada seaduslikke võimalusi liitu sisenemiseks ja kolmandate riikide kodanike oskuste tunnustamist liidu tööturul. Komisjoni integratsiooni ja kaasamise tegevuskavas aastateks 2021–2027 ([16]) tõdetakse vajadust hõlbustada kolmandate riikide kodanike kvalifikatsiooni tunnustamist ja võrreldavust, et aidata kolmandate riikide kodanikel oma oskusi täielikult ära kasutada. Rohelise kokkuleppe tööstuskavas ([17]) kuulutati välja meetmed, sealhulgas töö kolmandate riikide kodanike kvalifikatsiooni tunnustamiseks, ning tõsteti esile oskusi tähtsustavat lähenemisviisi, mille puhul tuleks esmalt teha kindlaks ELi ja kolmandate riikide kodanike tegelikud oskused. VKEde abipaketis ([18]) mööndi, et oskuste nappus on VKEde jaoks üks suurimaid probleeme, ning tuletati meelde võetud kohustust esitada algatus kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise parandamiseks, et aidata vähendada oskuste nappust liidu tööturul. Komisjoni teatises „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“ on samuti rõhutatud asjaolu, et oskuste nappusega tegelemine liidus nõuab liikuvuse hõlbustamist ja seda, et lihtsustataks teiste liikmesriikide ja kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist.

(16) 14. septembril 2022 kuulutas president von der Leyen oma kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta välja Euroopa oskusteaasta 2023, rõhutades asjaolu, et oskustega seotud probleemide lahendamiseks tuleb muu hulgas meelitada liitu sobivate oskustega inimesi. Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2023/936 ([19]) on kehtestatud Euroopa oskusteaasta neli eesmärki, mille hulgas on ka eesmärk kaasata „kolmandatest riikidest inimesi, kellel on liikmesriikide jaoks vajalikud oskused“. See eesmärk hõlmab õppimisvõimaluste (sealhulgas vajaduse korral keeleõppe ja -koolituse) edendamist, oskuste arendamise ja õpirände edendamist ning kvalifikatsiooni tunnustamise hõlbustamist.

(17) Oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine on talentide ligimeelitamiseks ja värbamiseks väga olulised. Kvalifikatsioon ja kvalifikatsiooniga seotud õpiväljundid annavad märku õpitulemustest. Kvalifikatsiooni taset võetakse sageli arvesse töökoha jaoks vajalike nõuete kehtestamisel ning kvalifikatsiooni põhjal võib inimesi edutada ja nende palgataset määrata. Teatavatel ametikohtadel, näiteks reguleeritud kutsealadel, on kvalifikatsioon sageli vajalik selleks, et tõendada vastavust standarditele ja nõuetele.

(18) Oskusi tähtsustava lähenemisviisi puhul aga ei hinnata üksnes kvalifikatsiooni, vaid tehakse kindlaks ja rakendatakse inimese kõik oskused, olenemata sellest, kas need on omandatud formaalses, mitteformaalses või informaalses keskkonnas. Oskusi tähtsustavat lähenemisviisi tulekski kasutada selleks, et täiendada talentide ligimeelitamiseks ja inimeste tööturul osalemise suurendamiseks võetavaid meetmeid, sest sellega väärtustatakse oskusi ja püütakse sobitada inimesi töökohtadega, mis vastavad nende andele ja potentsiaalile.

(19) Kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist korraldatakse ja hallatakse riiklikul tasandil erinevalt, sõltuvalt õiguslikest nõuetest ning tööhõive, hariduse, koolituse ja rände korraldusest asjaomases liikmesriigis. Kvalifikatsiooni omandanud kolmanda riigi kodanikule õiguste andmiseks peavad liikmesriigid tegema õiguslikult siduva tunnustamisotsuse. Otsuse tegemisel on võimalik enne isikule õiguste andmist kontrollida, kas tal on vajalikud oskused ja kvalifikatsioon. Eelkõige tuleb selliseid otsuseid teha kolme laadi olukorras: seoses tegevusega reguleeritud kutsealal, seoses õpingute alustamise ja jätkamisega ning seoses töörändega.

([15]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava kohta (COM(2020) 274 final).

([16]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Integratsiooni ja kaasamise tegevuskava aastateks 2021–2027“ (COM(2020) 758 final).

([17]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“ (COM(2023) 62 final).

([18]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „VKEde abipakett“ (COM(2023) 535 final).

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta otsus (EL) 2023/936 Euroopa oskusteaasta kohta (ELT L 125, 11.5.2023, lk 1).

(20) Esimene olukord, mille puhul on vaja kvalifikatsiooni tunnustada, on seotud sellega, kui kolmanda riigi kodanik soovib tegutseda reguleeritud kutsealal või hakata reguleeritud kutsealal tegutsema. Selliseid kutsealasid on sadu, näiteks õenduse, meditsiini, farmaatsia ja arhitektuuri valdkond. Mõnes liikmesriigis kuuluvad reguleeritud kutsealade hulka ka müürsepad, torulukksepad, elektrikud ja ehitusinsenerid. Kutsekvalifikatsiooni tunnustamine on vajalik siis, kui juurdepääs kutsealale on liikmesriigis reguleeritud.

(21) Et tagada toimiv asutamisvabadus ja teenuste osutamise vabadus ning isikute vaba liikumine nii, et samal ajal oleks tagatud kutsestandardite ja -nõuete täitmine, kehtestas liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2005/36/EÜ ([20]) kutsekvalifikatsiooni tunnustamise ühised põhimõtted, menetlused ja kriteeriumid. Nendega edendatakse kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel läbipaistvust, õiglust ja järjepidevust.

(22) Direktiiviga 2005/36/EÜ kaitstakse liikmesriikide kodanike huve, tagades neile liidu õiguse alusel vaba liikumise õiguse. Seda direktiivi täiendatakse käesoleva soovitusega, milles on keskendutud peamiselt kolmandate riikide kodanikele, kes taotlevad liikmesriigis viisat või töö- ja elamisluba või kes juba elavad seaduslikult liidus, olenemata sellest, kas nende kvalifikatsioonitõend on välja antud liidus või kolmandas riigis. Lähtuvalt võrdse kohtlemise põhimõttest on mitmed soovitused asjakohased ka liidu kodanike kvalifikatsiooni tunnustamise suhtes, näiteks juhul, kui liidu kodaniku kvalifikatsioonitõend on välja antud kolmandas riigis.

(23) Direktiivi 2005/36/EÜ põhjenduses 10 on märgitud, et direktiiv ei loo takistusi liikmesriikide võimalusele tunnustada oma korra kohaselt kolmandate riikide kodanike poolt väljaspool Euroopa Liidu territooriumi omandatud kutsekvalifikatsiooni, kuid selle tunnustamisel tuleks igal juhul järgida teatud kutsealade suhtes kehtestatud koolituse miinimumnõudeid. Mõningad kvalifikatsiooni tunnustamise sätted puudutavad kolmandate riikide kodanikke, kelle suhtes kohaldatakse varjupaika ja seaduslikku rännet käsitlevate liidu õigusaktide alusel vastuvõtva liikmesriigi kodanikega võrdset kohtlemist ja vaba liikumise õigust (nt pikaajalised elanikud, liidu kodanike kolmandate riikide kodanikest pereliikmed, pagulased või täiendava kaitse saajad, teadlased, ELi sinist kaarti omavad kõrge kvalifikatsiooniga töötajad, direktiivi 2011/98/EL kohaldamisalasse kuuluvad kolmandate riikide kodanikud ja hooajatöötajad).

(24) Direktiivi 2005/36/EÜ kohaldatakse eri õigusaktide ja lepingute kaudu ka mõne kolmanda riigi kodanike suhtes. Näiteks kohaldatakse direktiivi 2005/36/EÜ ka EMP riikide kodanike suhtes (Euroopa Majanduspiirkonna lepingu alusel) ja Šveitsi kodanike suhtes (ELi ja Šveitsi vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe alusel). Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud väljaastumislepingus ning kaubandus- ja koostöölepingus on selgitatud direktiivi 2005/36/EÜ kohaldamise korda enne üleminekuperioodi lõppu 31. detsembril 2020 Ühendkuningriigis omandatud kvalifikatsiooni suhtes.

(25) Liidu vabakaubanduslepingud sisaldavad sätteid, millega toetatakse kutsekvalifikatsiooni vastastikuse tunnustamise lepingute sõlmimist kolmandate riikidega. Liidu ja Kanada vahel 2022. aastal põhimõtteliselt sõlmitud arhitektide vastastikuse tunnustamise leping võimaldab tegutseda arhitektina mõlemal territooriumil kooskõlas kokkulepitud kriteeriumidega. Liidu kaubanduslepingutes on mõnel puhul võetud kohustus hõlbustada kvalifitseeritud spetsialistide ajutist viibimist liidus. Sellised kohustused täiendavad kolmandate riikide välja antud kvalifikatsioonitõendite tunnustamise menetlusi.

(26) Teine olukord on selline, kus kolmanda riigi kodanik vajab oma oskuste või kvalifikatsiooni akadeemilist tunnustamist. See tähendab, et oskusi ja kvalifikatsiooni tuleb tunnustada selleks, et taotlejal oleks võimalik jätkata õpinguid kõrghariduse või kutsehariduse raames või kasutada oma akadeemilist kraadi. Akadeemilise tunnustamise puhul vaadeldakse õpingute jätkamise eesmärgil välisriigis antud hariduse või varasemate õpingute kehtivust, taset ja õpitulemusi. Inimeste juurdepääsu edasistele õpingutele hõlbustavad riiklike infokeskuste Euroopa võrgustik ja riiklike akadeemilise tunnustamise infokeskuste võrgustik (edaspidi „ENIC/NARIC võrgustikud“), kes annavad tunnustamisotsuste kohta teavet ja nõu ning vahendavad tunnustamisotsuseid (tavaliselt seoses kõrgharidusega) ning võivad ka ise tunnustamisotsuste tegemisel, kaebuste menetlemisel ja kvalifikatsiooni tunnustamise ja võrreldavuse alasel nõustamisel osaleda, sealhulgas juhul, kui kvalifikatsiooni tunnustamine on asjaomases liikmesriigis vajalik töö saamise eesmärgil.

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

(27) Peamiseks õiguslikuks instrumendiks kvalifikatsiooni tunnustamisel on Euroopas ja laiemalt UNESCO ja Euroopa Nõukogu konventsioon kõrgharidustunnistuste ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate tunnistuste Euroopa regioonis tunnustamise kohta (edaspidi „Lissaboni konventsioon“). Sellega edendatakse keskhariduse ja kõrghariduse tunnustamise õiglasi, läbipaistvaid ja mõistliku kestusega menetlusi. Lissaboni tunnistuste tunnustamise konventsiooni artikliga VII püütakse hõlbustada pagulaste, ümberasustatud isikute ja pagulastega sarnases olukorras olevate isikute kõrgharidusõpingute ja tööleasumise võimaldamiseks nende hariduse tunnustamist ka juhul, kui sellised isikud ei saa oma kvalifikatsiooni dokumentaalselt tõendada. Lisaks võttis Lissaboni konventsiooni komitee 2017. aastal vastu soovituse pagulaste, ümberasustatud isikute ja pagulastega sarnases olukorras olevate isikute kvalifikatsiooni tunnustamise kohta, sätestades selles pagulaste kvalifikatsiooni tunnustamise nõuete põhimõtted. UNESCO ülemaailmse kõrgharidusega seotud kvalifikatsioonide tunnustamise konventsiooniga kehtestatakse üldised põhimõtted kõrghariduskvalifikatsiooni ning kõrgharidusele juurdepääsu, edasiõppimist ja tööleasumist võimaldava kvalifikatsiooni õiglaseks, läbipaistvaks ja mittediskrimineerivaks tunnustamiseks.

(28) Kolmas olukord, mille puhul kolmanda riigi kodanik võib vajada oma oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist, on seotud töörände menetlustega. Töötamisega seotud viisade ning töö- ja elamislubade väljastamisel kontrollivad liikmesriigid kolmanda riigi kodaniku oskusi ja kvalifikatsiooni. Hindamiskriteeriumid ja menetlused on liikmesriigiti erinevad. Tööjõurändega seotud oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist, millega valmistada kolmanda riigi kodanik ette lõimimiseks, võib korraldada enne päritoluriigist lahkumist või pärast sihtriiki kohale jõudmist. Taotluste tagasilükkamise kõrge määr ja pikk menetlusaeg võivad kolmandate riikide kodanikke heidutada. Lisaks ei pruugi üksnes kvalifikatsioonil ning ametlikul haridusel ja koolitusel põhinev hindamine arvestada taotlejate kõiki oskusi ja kogu potentsiaali ning võib takistada kolmandate riikide kodanike lõimimist tööturule.

(29) Peale nende juhtude, kus oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine on nõutav, võiks teha kolmandate riikide kodanikele kättesaadavaks vahendid, millega tõendada oma oskusi ja kvalifikatsiooni ja jagada nende kohta läbipaistvalt teavet ka näiteks siis, kui nad töötavad reguleerimata kutsealal või soovivad saada rahastust. Kui kvalifikatsiooni tunnustamist ei nõuta, võib kolmanda riigi kodanik vajada võrreldavuse kinnitust või teavet või nõu oma kolmandas riigis saadud kvalifikatsiooni laadi ja autentsuse kohta, et mõista ja selgitada oma oskuste ja kvalifikatsiooni sisu. Sellised vabatahtlikud läbipaistvusvahendid ei anna kvalifikatsiooni omajale täiendavaid õigusi ega kuulu käesoleva soovituse kohaldamisalasse. Kuigi need jäävad käesoleva soovituse kontekstis mõiste „tunnustamine“ määratlusest välja, võib mõnes liikmesriigis nimetada tunnustamiseks ka seda, kui kolmanda riigi kodanikule on antud võrreldavuse kinnitus või tal on õnnestunud muul viisil oma oskused ja kvalifikatsioon tööandjatele arusaadavaks muuta.

(30) Et toetada õpingute ja karjääri edendamiseks oskuste ja kvalifikatsiooni läbipaistvust ja võrreldavust kogu liidus, võib kasutada pikaajalisi algatusi, nagu Europassi raamistik, ([21]) ja läbipaistvusvahendeid, nagu Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF), ([22]) Euroopa oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite klassifikaator (ESCO) ja Euroopa digitaalsed kvalifikatsioonitunnistused, ning Bologna protsessi läbipaistvusvahendeid.

(31) Kõigil kolmel juhul, kui kolmanda riigi kodanikul võib olla vaja lasta oma oskusi ja kvalifikatsiooni tunnustada, on oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetlused tema jaoks sageli keerukamad ja kulukamad kui liidu kodanike jaoks. Kolmandate riikide kodanikel on tavaliselt piiratum juurdepääs toetusele. Neil võib tekkida raskusi keelebarjääri tõttu (kui teave ja tugiteenused ei ole neile arusaadavas keeles kättesaadavad) ja neil võib olla raske mõista eri liikmesriikide oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise süsteeme ja nende vahel vahet teha. Kolmandate riikide kodanikelt kiputakse eeldama, et nad korraldavad dokumentide tõlkimise ja ametliku tõendamise ning katavad sellega seotud kulud ning et nad esitavad dokumente ja muid kvalifikatsioonitõendeid, mida ei nõuta liidu

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. aprilli 2018. aasta otsus (EL) 2018/646, milles käsitletakse oskuste ja kvalifikatsioonidega seotud paremate teenuste pakkumise ühist raamistikku (Europass) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2241/2004/EÜ (ELT L 112, 2.5.2018, lk 42).

([22]) Nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitus, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas (ELT C 189, 15.6.2017, lk 15).

kodanikelt või mida tavaliselt ei väljastata nende päritoluriigis. Inimesed, kes saavad või taotlevad liidus rahvusvahelist kaitset, ning kolmandates riikides viibivad rahvusvahelist kaitset vajavad isikud, kelle suhtes võivad olla ette nähtud täiendavad töövõimalused, ei pruugi isegi suuta oma kvalifikatsiooni täielikult tõendada, sest dokumendid võivad põgenemise või ümberasumise käigus kaduma minna.

(32) Tööandjate ja värbajate jaoks võib kolmandate riikide kodanike värbamine tähendada sageli raskusi ja lisakulusid. Talentide ligimeelitamist konkurentsipõhisele tööturule võib raskendada puuduv teave kolmandates riikides omandatud kvalifikatsiooni kohta, koormavad haldusprotsessid, tõlkenõuded, vajadus kontrollida dokumentide ehtsust ja tagada nende vastavus kehtivatele nõuetele ning pikad tähtajad (sealhulgas seoses oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamisega). Mõned liikmesriigid kohaldavad liidu kodanike eelistamise põhimõtet (tööturutestid), mille kohaselt peavad ettevõtjad enne kolmanda riigi kodaniku töölevõtmist tõendama, et nad on edutult otsinud oma riigi töötajaid, liidu kodanikke ja seaduslikult riigis elavaid kolmandate riikide kodanikke, kellel on siseriiklikele õigusaktide kohane juurdepääs tööturule. See nõue tekitab tööandjatele, eelkõige VKEdele, täiendavat koormust.

(33) Kolmandas riigis välja antud oskuste ja kvalifikatsiooni tõendi tunnustamine võib olla liikmesriikide ametiasutuste jaoks keeruline, kuna puudub juurdepääs kolmanda riigi kvalifikatsiooni käsitlevale teabele, haridus-, koolitus- ja kvalifikatsioonisüsteemide korralduses on erinevused, keeled on erinevad, ehtsuse kontrollimine on raskendatud ning puuduvad väljakujunenud võrgustikud ja kontaktid, mille abil suurendada usaldust väljaspool liitu omandatud kvalifikatsiooni suhtes ja tagada sellest parem arusaamine. Lisaks haldavad liikmesriikide ametiasutused oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist käsitlevaid andmeid ja teavet erinevalt ja ebajärjekindlalt, mistõttu on neil piiratud suutlikkus üksteisega teavet vahetada ning töötada välja kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamiseks ühtsed põhimõtted.

(34) Kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni riiklikul tasandil tunnustamist tuleks kavandada, rahastada ja arendada kogu valitsemissektorit hõlmava talentide ligimeelitamise lähenemisviisi kohaselt, mis oleks kooskõlas muutustega oskuste pakkumises ja nõudluses.

(35) Liikmesriikide ametiasutused peaksid suurendama oma suutlikkust lihtsustada ja kiirendada tunnustamismenetlusi ning pakkuma asjakohast tuge ja teavet kolmandate riikide kodanikele, tunnustamisasutustele, riiklikele tööturuasutustele, tööinspektsioonidele ja rändeasutustele. Et toetada liikmesriikide ametiasutusi ja parandada liidu kollektiivset suutlikkust reformida ja tõhustada kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise protsessi, tuleks tugineda liidu tasandil oskuste ja kvalifikatsiooni valdkonnas tehtavale koostööle ning liikmesriikide eksperditeadmistele ja kogemustele oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamisel. Koostöö abil saab jagada eksperditeadmisi ja teavet ning muuta kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist järjekindlamaks, eelkõige sellise kvalifikatsiooni puhul, mida tuleb liikmesriikide tunnustamismenetlustes sageli ette.

(36) Halduskoostöö, partnerlused ja kokkulepped kolmandate riikidega ning koostöö kolmandate riikide haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning muude sidusrühmadega aitavad suurendada usaldust ja läbipaistvust ning lihtsustada teabevahetust ja kvalifikatsiooni autentimist.

(37) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on tekitanud tungiva vajaduse hõlbustada ajutise kaitse saajate juurdepääsu liidu tööturule. Komisjoni soovituses (EL) 2022/554 ([23]) on esitatud soovitused ja suunised, millega lihtsustada Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja eest põgenevate inimeste kutsekvalifikatsiooni tunnustamist liikmesriikides. 2023. aasta juunis avaldatud komisjoni hinnangus ([24]) selle kohta, kuidas liikmesriigid on kõnealust soovitust rakendanud ja järginud, on toodud välja mõned paljulubavad tavad. Hinnangus on rõhutatud asjaolu, et mõned liikmesriigid on astunud Ukraina spetsialistide integreerimiseks märkimisväärseid samme, eelkõige tervishoiu ja õpetamise valdkonnas. Soovitusega (EL) 2022/554 anti liikmesriikidele tugev poliitiline signaal, et

([23]) Komisjoni 5. aprilli 2022. aasta soovitus (EL) 2022/554 Venemaa sissetungi tõttu Ukrainast põgenevate inimeste kvalifikatsiooni tunnustamise kohta (ELT L 107I, 6.4.2022, lk 1).

([24]) Hinnang komisjoni 5. aprilli 2022. aasta soovitusele (EL) 2022/554 Venemaa Ukrainast sissetungi eest põgenevate inimeste kvalifikatsiooni tunnustamise kohta, siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat, juuni 2023.

olukorra pakilisust arvestades tuleb teha kõik endast olenev. Sidusrühmad, näiteks kutsekvalifikatsioonide tunnustamise koordinaatorite rühm, on soovituse (EL) 2022/554 heaks kiitnud. Mõnel puhul soovitas rühm laiendada meetmeid ka muude kolmandate riikide kodanikele.

(38) Liit on pühendunud inim- ja majandusarengu toetamisele arenguabi ja -koostöö kaudu. Talentide ligimeelitamiseks kolmandate riikidega sõlmitavaid partnerlussuhteid arendatakse vastastikku kasulikul viisil, arvestades mõlema partneri tööturuvajadusi. Liidu ja liikmesriikide rahvusvahelise värbamise poliitika ja meetmed peaksid leevendama võimalikku negatiivset mõju päritoluriikidele. Talentide ligimeelitamiseks tehtavad jõupingutused ei tohiks viia kolmandate riikide inimkapitali nõrgenemise ega nn ajude äravooluni, mis võib halvendada nende sotsiaal-majanduslikku olukorda ning pärssida arengut ja suutlikkust osutada olulisi teenuseid. Seetõttu tuleks rahvusvahelist värbamist käsitleda süsteemselt ja luua päritoluriikidega vastastikku kasulikke partnerlussuhteid, nagu talendipartnerlused, millega toetada ka oskuste ja suutlikkuse arendamist päritoluriigis.

SOOVITAB:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Eesmärk

1. Käesolevas soovituses on esitatud suunised kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise lihtsustamiseks ja kiirendamiseks liikmesriikides, et muuta liidu tööturg kolmandate riikide kodanike jaoks atraktiivsemaks ja hõlbustada nende integreerimist tööturule vastavalt liidu majanduse ja ühiskonna vajadustele.

2. Kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetlusi tuleks läbi viia kogu valitsemissektorit hõlmava vajalike oskuste haldamise tervikliku lähenemisviisi raames kooskõlas oskuste suundumustega liikmesriikides ja liidu tasandil. See lähenemisviis hõlmab täiend- ja ümberõpet, tööturu aktiveerimist, liidusisest liikuvust, töötingimusi ja talentide ligimeelitamist väljastpoolt liitu.

3. Et leevendada tööjõupuudust ja oskuste nappust, peaksid liikmesriigid kasutama kolmandate riikide kvalifitseeritud kodanike ligimeelitamiseks seadusliku rände võimalusi. Sellega seoses peaksid liikmesriigid:

   a) püüdma süsteemselt suurendada oma atraktiivsust kõigi oskustasemetega kolmandate riikide kodanike sihtkohana, muu hulgas tõhustades oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise süsteeme, et märkimisväärselt parandada liikmesriikide OECD kõrgelt haritud töötajate ligitõmbavuse näitajat;

   b) kasutama oma tööturul täiel määral kolmandate riikide kodanike oskusi ja kvalifikatsiooni, et 2030. aastaks märkimisväärselt vähendada erinevust kolmandate riikide kodanike ja oma kodanike ülekvalifitseerituse määra vahel.

Kohaldamisala

4. Käesolevast soovitusest tuleks juhinduda olukorras, kus kolmandate riikide kodanikud taotlevad liikmesriigi viisat või töö- ja elamisluba või juba elavad seaduslikult liidus.

5. Soovitusest juhindutakse, kui kolmanda riigi kodanikule õiguste andmiseks on vaja tunnustada tema oskusi ja kvalifikatsiooni, nimelt:

   a) liikmesriigis reguleeritud kutsealale juurdepääsu võimaldamiseks („kutsekvalifikatsiooni tunnustamine“);

b) õppeprogrammile juurdepääsu võimaldamiseks („akadeemiline tunnustamine“);

c) viisa või töö- ja elamisloa andmiseks liikmesriigis töötamise eesmärgil, kui oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine on osa protsessist („oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine töörände puhul“).

Mõisted

6. Käesolevas soovituses kasutatakse järgmisi mõisteid.

a) „Oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine“ – välisriigi kvalifikatsiooni kehtivuse ametlik tunnustamine pädeva asutuse poolt ja oskuste kindlakstegemine, et anda kolmanda riigi kodanikule õigused, nimelt juurdepääs reguleeritud kutsealale, viisa või töö- ja elamisluba töötamise eesmärgil või juurdepääs õppeprogrammile.

b) „Kutsekvalifikatsiooni tunnustamine“ – välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine liikmesriigi poolt tema territooriumil reguleeritud kutsealal tegutsema hakkamise ja tegutsemise eesmärgil.

c) „Reguleeritud kutseala“ – kutsetegevus või -tegevuste rühm, millel tegutsema hakkamist ja tegutsemist või tegutsemise üht moodustest reguleerivad õigus- või haldusnormid, millega on otseselt või kaudselt ette nähtud asjaomase kutsekvalifikatsiooni olemasolu.

d) „Akadeemiline tunnustamine“ – välisriigi hariduskvalifikatsiooni või varasema õppe kehtivuse ja taseme ametlik tunnustamine pädeva asutuse poolt, keskendudes õpiväljundile, et anda juurdepääs edasistele õpingutele, ilma et see piiraks haridus- ja koolitusasutuse ega pädeva asutuse õigust kehtestada konkreetsete programmide jaoks konkreetsed vastuvõtukriteeriumid ja kontrollida dokumentide ehtsust.

e) „Oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine töörände puhul“ – oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamine kolmanda riigi kodanikule viisa või töö- ja elamisloa andmise protsessi osana, sealhulgas punktipõhise sisserändesüsteemi osana.

f) „Esmatähtis reguleeritud kutseala“ – reguleeritud kutseala, mille puhul liikmesriik on otsustanud, et see on oluline majandusarenguks vajalike põhioskuste tagamiseks või oluliste oskuste ja teenuste pakkumiseks, ning mille puhul on aktiivse tööjõu loomiseks vaja võtta meetmeid.

g) „Mitteformaalse ja informaalse õppe teel omandatud oskuste valideerimine“ – protsess, mille käigus pädev asutus või organ kinnitab, et isik on omandanud mitteformaalse ja informaalse õppe kaudu õpiväljundid, mida mõõdetakse asjakohase standardi alusel.

h) „Üleminekukursus“ – sihipärane õpe, mis katab olulisi erinevusi isiku omandatud teadmiste, oskuste ja pädevuste ning reguleeritud kutsealale juurdepääsuks vajalike teadmiste, oskuste ja pädevuste vahel.

i) „Euroopa õppemudel“ – komisjoni avaldatud mitmekeelne õppimise andmemudel, mida saab kasutada kõigi õppimisega seotud andmete, sealhulgas formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppe kirjeldamiseks ning mis toetab oskusi käsitlevate andmete vahetamist ja koostalitlusvõimet ning digitunnistuste väljaandmist ja vastuvõtmist.

j) „Euroopa kvalifikatsiooniraamistik“ – ühine võrdlusraamistik, mis koosneb kaheksast kvalifikatsioonitasemest, mida väljendatakse kasvava tasemega õpiväljunditena; raamistikku kasutatakse eri kvalifikatsioonisüsteemide ja nende tasemete teisendamiseks, et parandada inimeste kvalifikatsiooni läbipaistvust, võrreldavust ja ülekantavust.

k) „Riiklik kvalifikatsiooniraamistik“ – vahend, mille alusel liigitada kvalifikatsioone omandatud teadmiste tasemetele seatud kriteeriumide alusel ning millega integreeritakse ja koordineeritakse riiklikke kvalifikatsiooni allsüsteeme ning parandatakse kvalifikatsiooni läbipaistvust, kättesaadavust, arengut ja kvaliteeti tööturu ning kodanikuühiskonna tarvis.

l) „Ülekvalifitseeritus“ – olukord, kus isikul on töö tegemiseks vajalikust kõrgem oskuste või hariduse ja koolituse tase ([25]).

II PEATÜKK

KOLMANDATE RIIKIDE KODANIKE OSKUSTE JA KVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMISE PÕHIMÕTTED

Need põhimõtted käsitlevad kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise rolli töörände ning tööturu ja oskuste poliitika laiemas poliitilises kontekstis.

7. Liikmesriigid peaksid süsteemselt vähendama takistusi, mis on seotud oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamisega ning takistavad kolmandate riikide kodanike seaduslikku rännet sellesse liikmesriiki, nende oskustele ja kogemustele vastava töökoha saamist ning edukat lõimumist liikmesriigi tööturule, ning seeläbi leevendama oskuste nappust ja tööjõupuudust liikmesriigis.

8. Oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise riiklike menetluste puhul tuleks tähtsustada inimese oskusi, andeid ja potentsiaali ning vähendada ülekvalifitseerituse ohtu. Menetlustes tuleks vältida kolmandate riikide kodanike hindamist üksnes nende kvalifikatsiooni põhjal. Kvalifikatsiooni tunnustamist tuleks võimaluse korral kasutada koos oskuste ja kogemuste hindamisega.

9. Liikmesriigid, kes kasutavad tööturuteste, peaksid korrapäraselt jälgima tööturu vajadusi ja oskuste levikut ning võiksid töötajate värbamisel kutsealadele ja sektoritesse, kus esineb oskuste nappust, kaaluda võimalust teha tööturutestidest erandeid. Eelkõige tuleks sellised erandeid teha VKEde jaoks. Liikmesriigid peaksid tagama, et kui tööturuteste tehakse, viiakse need kiiresti lõpule, nendega kaasnev halduskoormus tööandjatele ja kolmandate riikide kodanikele on väike ning neid rakendatakse selgel ja läbipaistval viisil. Liikmesriigid peaksid eelkõige toetama VKEsid.

10. Riiklikke lähenemisviise maailma talentide ligimeelitamiseks, sealhulgas oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamiseks, tuleks juhtida nii, et vähendada inimkapitali väljavoolu (nn ajude äravoolu) ohtu päritoluriikides. Seda on võimalik saavutada koostööga, millega toetatakse teadmiste jagamist ja oskuste arendamist päritoluriigis, jätkuvate teadusuuringute ja seirega, et teha kindlaks võimalikud negatiivsed tagajärjed päritoluriikidele, ning korduvrände toetamisega, et seaduslikust rändest liitu saaksid kasu mõlemad riigid.

11. Oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist ei tohiks nõuda reguleerimata kutsealadel töölevõtmisel. Sellistel juhtudel tuleks tugineda kolmandate riikide kodanike kvalifikatsiooni mõistmiseks ja võrdlemiseks läbipaistvusvahenditele ja teabele, kui see on töölevõtmise juures vajalik.

III PEATÜKK

KOLMANDATE RIIKIDE KODANIKE OSKUSTE JA KVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMISE KORD

Käesolevas peatükis esitatud soovitused puudutavad kõiki kolme punkti 5 alapunktides a–c nimetatud oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise juhtumit.

([25]) Eurostati määratluse kohaselt on ülekvalifitseerituse määr selliste kolmanda taseme (ISCED 2011 tasemed 5–8) hariduse omandanud töötajate osakaal, kes töötavad madalat või keskmist kvalifikatsiooni (ISCO-08 peamised rühmad 4–9) nõudvatel kutsealadel, mille puhul kolmanda taseme haridust üldiselt ei nõuta.

Suutlikkuse arendamine

12. Liikmesriigid peaksid investeerima pädevatesse asutustesse, muu hulgas ENIC/NARIC keskustesse asjakohased rahalised vahendid ja inimressursid, et tagada nende suutlikkus rahuldada nõudlust ning lihtsustada ja kiirendada kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetlusi.

Personali arendamine

13. Riikide ametiasutused peaksid tagama asjaomastele töötajatele koolitused, et arendada oskusi, muu hulgas võõrkeeleoskust, mida on vaja nii tööandjate kui ka kolmandate riikide kodanike teavitamiseks ja nõustamiseks ning oskuste ja kvalifikatsiooni hindamiseks.

Andmete haldamine

14. Riiklikud ametiasutused peaksid süsteemselt salvestama, analüüsima ja avaldama andmeid kolmandate riikide kodanikelt saadud taotluste liikide, päritoluriikide, menetlusaegade ja tehtud otsuste (sealhulgas negatiivsete otsuste ja kohaldatud korvamismeetmete) kohta, et jälgida oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetluste mõju.

15. Riikide ametiasutused peaksid kasutusele võtma Euroopa õppemudeli, et struktureerida tunnustamisotsuseid, varem töödeldud kvalifikatsioone ning muid õpiväljundeid ja õigusi käsitlevaid andmeid ning toetada süsteemide koostalitlusvõimet ja kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist käsitleva teabe lihtsamat jagamist.

16. Kui riikide ametiasutused registreerivad oma riiklikes süsteemides teavet kutsealade, kvalifikatsioonide, teadmiste, oskuste ja pädevuste kohta, peaksid nad kasutama oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatorit (ESCO), et hõlbustada teabevahetust liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ning andmete teisendamist.

17. Selleks et hõlbustada kvalifikatsioonide võrdlemist ja läbipaistvust, peaksid riikide ametiasutused lisama teabe Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku vastava taseme kohta kõikidesse andmetesse, mida nad kolmandate riikide kvalifikatsioonide kohta registreerivad.

Teadmiste arendamine

18. Riikide ametiasutused peaksid vastavalt vajadusele kas arendama kolmandates riikides välja usaldusväärsed teabeallikad kvalifikatsiooni, haridus- ja koolitussüsteemide, kvaliteedi tagamise ja reguleeritud kutsealade kohta või taotlema sellistele teabeallikatele juurdepääsu.

19. Liikmesriigid peaksid välja arendama koostalitlusvõimelised riiklikud andmebaasid kolmandate riikide kvalifikatsioonide võrreldavuse kohta koos võimalusega anda välja võrreldavuskinnitusi, et hõlbustada teabe jagamist tunnustamisotsuste kohta ja suurendada tunnustamismenetluste läbipaistvust. Koostalitlusvõime parandamiseks peaksid andmebaasid põhinema Euroopa õppemudeli standarditel.

Koostöö

20. Liikmesriigid peaksid pidama dialoogi sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste riiklike sidusrühmadega (nt tööandjad, VKEd, kodanikuühiskond ja rändajate organisatsioonid), et kõrvaldada kolmandate riikide kodanike töölevõtmise takistused, nagu oskuste ja kvalifikatsiooni ebapiisav mõistmine ja tunnustamine.

21. Riikide ametiasutused peaksid looma kontakte ja töösuhteid muude ametiasutuste ja asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas teistes liikmesriikides, et arendada teadmisi ja vahetada teavet kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise kohta.

Koostöö kolmandate riikidega

22. Riikide ametiasutused peaksid tegema koostööd kolmandate riikidega (muu hulgas kaubanduslepingute ning vastastikuse tunnustamise lepingute ja partnerluste, näiteks talendipartnerluste raames), et hõlbustada kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni lihtsustatud ja kiirendatud tunnustamist.

23. Kui toimub koostöö kolmanda riigiga, peaksid riikide ametiasutused:

    a) pakkuma kolmanda riigi kodanikele saabumiseelset juurdepääsu tunnustamismenetlustele;

    b) arendama koostöös kolmanda riigiga teadmisi asjakohaste kvalifikatsioonide, sealhulgas eeldatavate õpiväljundite, kolmanda riigi haridus- ja koolitussüsteemi struktuuri ning reguleeritud kutsealade ulatuse kohta;

    c) korraldama koos kolmanda riigiga teabevahetust, õppekülastusi ja ühisprojekte, et edendada kvalifikatsioonide mõistmist ja usaldust nende vastu;

    d) looma koos kolmanda riigi ametiasutustega menetlused dokumentide autentimiseks, võltsitud dokumentide tuvastamiseks ja puuduva teabe hankimiseks, et vähendada taotlejate ja riikide ametiasutuste halduskoormust.

Teave ja tugi

24. Liikmesriigid peaksid pakkuma kolmandate riikide kodanikele sihipärast ja kohandatud toetust oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise taotlemisel, muu hulgas:

    a) lahkumiseelse protsessi raames;

    b) tööhõiveteenuste raames, toetades juurdepääsu tööturule;

    c) juurdepääsul elukestva õppe võimalustele liikmesriigis;

    d) selleks, et toetada kolmandate riikide kodanikke nende päritoluriiki tagasipöördumisel.

25. Liikmesriigid peaksid tagama, et kolmandate riikide kodanikel, tööandjatel ja sidusrühmadel on juurdepääs kasutajasõbralikule, täielikule ja ajakohasele teabele kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise kohta nende territooriumil.

    a) Teabe- ja tugiteenuseid tuleks pakkuda riigikeel(t)es, inglise keeles ja keeltes, mida saabuvad rändajad ja liikmesriigis juba seaduslikult elavad rändajad sageli räägivad.

    b) Teave tuleks esitada internetis mobiilisõbralikus ja juurdepääsetavas vormingus.

26. Liikmesriigid peaksid koordineerima kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamisega seotud teabe andmist ja tugiteenuste osutamist riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, muu hulgas:

    a) töötama välja terviklikud internetipõhised vahendid, et aidata kolmanda riigi kodanikel pääseda juurde teabele oma oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise kohta ning seda toetada;

    b) koostama kesksel või koordineeritult kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist käsitlevat teavet, mida saavad levitada ja taaskasutada tunnustavad asutused, avalikud tööturuasutused, tööinspektsioonid ja rändeasutused;

c) koordineerima kolmandate riikide kodanike kutsekvalifikatsiooni tunnustamise eest vastutavate riiklike asutuste reguleeritud kutsealade andmebaasis avaldatavate kontaktandmete sisestamist ja ajakohastamist, et toetada punkti 56 alapunktis c kirjeldatud meedet.

27. Pakutav teave peaks aitama kolmandate riikide kodanikel mõista, kas ja milliseid tunnustamismenetlusi võib neil olla vaja läbida, ning suunata nad järgmiste tugiteenuste juurde:

a) juurdepääs reguleeritud kutsealadele: kolmandate riikide kodanikud tuleks suunata asjakohase teabe juurde reguleeritud kutsealade kohta liikmesriigis, muu hulgas asjakohaste kontaktpunktide juurde, kes annavad teavet kutsekvalifikatsiooni tunnustamise kohta, ja liikmesriikide pädevate asutuste juurde;

b) juurdepääs õppeprogrammile: kolmandate riikide kodanikud tuleks suunata asjakohase teabe juurde akadeemilise tunnustamise ja õppimise kohta liikmesriigis;

c) seadusliku rände menetlused: kolmandate riikide kodanikud tuleks suunata asjakohase teabe juurde seadusliku rände menetluste kohta, muu hulgas asjaomaste rändeasutuste kontaktandmete juurde;

d) töö reguleerimata kutsealadel: kolmandate riikide kodanikud tuleks suunata oskuste ja kvalifikatsiooni läbipaistvust käsitleva teabe juurde, muu hulgas internetipõhiste teabeteenuste juurde, et nad saaksid nõuandeid või kinnituse (nt võrreldavuskinnituse), mis aitavad neil tööandjatele oma oskusi ja kvalifikatsiooni selgitada.

28. Liikmesriigid peaksid soodustama kolmandate riikide kodanike poolt liikmesriigis läbitud õppe tunnustamist ja läbipaistvust:

a) tagades, et kolmandate riikide kodanikud saavad liikmesriigis läbitud õppe kohta tõendi (tunnistuse või muu tõendi);

b) tagades, et kolmandate riikide kodanikel on juurdepääs mitteformaalse ja informaalse õppe teel omandatud oskuste valideerimisele;

c) pakkudes haldustuge teistele liikmesriikidele ja päritoluriikidele, et aidata tunnustada ja mõista kolmandate riikide kodanike õpinguid liikmesriigis.

Menetlused

29. Liikmesriigid peaksid tagama, et kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetlused on kasutajasõbralikud ja taotlejale minimaalse halduskoormusega.

Tõlked

30. Riikide ametiasutused peaksid vajaduse korral kasutama komisjoni masintõlkesüsteemi eTranslation või muud masintõlget.

31. Riikide ametiasutused peaksid võimaluse korral hoiduma kolmandate riikide kodanikelt dokumentide tõlgete nõudmisest, muu hulgas mitte nõudma taotlejatelt tõlkeid masintõlkesüsteemi eTranslation keeltest.

Ehtsuse kontroll

32. Liikmesriigid peaksid püüdma luua vajaliku usalduse, et tõhusalt kontrollida kolmandate riikide kvalifikatsioonide ehtsust, kehtivust, taset ja õpiväljundeid, muu hulgas kolmandate riikidega tehtava koostöö ja kolmandate riikide kvalifikatsioonisüsteemide alaste teadmiste arendamise kaudu.

33. Ebakindluse või kahtluse korral peaksid riikide ametiasutused võtma võimaluse korral alati dokumentide ehtsuse kontrollimiseks ühendust kolmanda riigi ametiasutustega, selle asemel et nõuda taotlejalt täiendavate tõendite esitamist. Riikide ametiasutused ei tohiks tekitada taotlejatele põhjendamatut koormust ega kulu, nõudes dokumentide ehtsuse tõendamist.

34. Riikide ametiasutused peaksid tagama, et rahvusvahelise kaitse saajatel ja taotlejatel ning kolmandates riikides viibivatel rahvusvahelist kaitset vajavatel isikutel, kelle jaoks on ette nähtud täiendavad töövõimalused, kuid kes ei suuda oma kvalifikatsiooni nõuetekohaselt tõendada, on vajaduse korral võimalik lasta riigi ametiasutustel oma kvalifikatsiooni töökoha saamise või õppima asumise eesmärgil hinnata.

35. Riikide ametiasutused peaksid tagama, et töötlemisaega lühendatakse oluliselt, kui dokumendid esitatakse digitaalselt usaldusväärse digiallkirjaga (nii et see vastab Euroopa digitaalsete kvalifikatsioonitunnistuste taristu pakutavale usaldusväärsuse tasemele), sest sel juhul saab nende ehtsust kohe kontrollida.

Kulud

36. Riikide ametiasutused peaksid avaldama läbipaistvat teavet tunnustamismenetlustega seoses nõutavate tasude kohta ja tagama, et tasud ei ületa menetluse tegelikke kulusid ja on sarnaste asjaolude korral võrreldavad tasudega, mida võetakse liidu kodanikelt. Liikmesriike julgustatakse võimaluse korral vähendama tasusid või kaotama need, näiteks taotlemistasud, rahvusvahelise kaitse saajate ja taotlejate ning kolmandates riikides viibivate rahvusvahelist kaitset vajavate isikute puhul, kellele on ette nähtud täiendavad töövõimalused.

Taotluste menetlemine

37. Riikide ametiasutused peaksid tagama, et kolmandate riikide kodanikud:

    a) pääsevad ligi tunnustamistaotluste esitamise ja menetlemise internetipõhistele vahenditele, mis sarnanevad nendega, mis on kättesaadavad liidu kodanikele;

    b) saavad pärast internetipõhise tunnustamistaotluse esitamist kohe kättesaamiskinnituse;

    c) saavad täieliku taotluse kättesaamise kinnituse või teate puuduvate dokumentide kohta mõistliku aja jooksul, mis ei tohiks olla pikem kui 15 kalendripäeva alates tunnustamistaotluse esitamisest.

IV PEATÜKK

KUTSEKVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMINE

Käesolevas peatükis esitatud soovitused on mõeldud pädevatele asutustele, kes vastutavad kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise eest, et võimaldada liikmesriigis juurdepääsu reguleeritud kutsealale, nagu on osutatud punkti 5 alapunktis a.

38. Liikmesriigid peaksid hõlbustama kolmandate riikide kodanike kutsekvalifikatsiooni tunnustamist, lihtsustades protsesse ja viies need paremini kooskõlla direktiivis 2005/36/EÜ sätestatud menetlustega.

Dokumendid ja formaalsused

39. Pädevad asutused peaksid nõudma reguleeritud kutsealal tegutsemise loa taotlemisel kolmandate riikide kodanikelt sarnast arvu ja samalaadseid dokumente, nagu nõutakse liidu kodanikelt, nagu on sätestatud direktiivi 2005/36/EÜ artikli 50 lõikes 1 ja VII lisas.

40. Kutsekvalifikatsiooni tunnustamine ei tohiks sõltuda keeleoskusest, välja arvatud juhul, kui see kuulub kvalifikatsiooni juurde (nt kõneterapeudid, keeleõpetajad). Keelenõuded reguleeritud kutsealal tegutsemiseks vastuvõtvas liikmesriigis ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne.

Tunnustamisotsused

41. Pädevad asutused peaksid:

a) lähtuma kolmandate riikide kodanike taotluste hindamisel eeskirjadest, mis on samaväärsed direktiivi 2005/36/EÜ artikli 13 lõikes 1 sätestatutega;

b) käsitlema kolmanda riigi väljastatud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti kvalifikatsiooni tõendava dokumendina, kui kolmanda riigi kodanikul on kolmeaastane töökogemus asjaomasel kutsealal teises liikmesriigis, kus kolmanda riigi kvalifikatsiooni tunnustati, nagu on sätestatud direktiivi 2005/36/EÜ artikli 3 lõikes 3;

c) kohaldama korvamismeetmeid ainult olukordades, mis on samaväärsed direktiivi 2005/36/EÜ artiklis 14 sätestatud olukordadega;

d) tagama, et kolmandate riikide kodanikel oleks võimalik valida kohanemisaja ja sobivustesti vahel, nagu on ette nähtud direktiivi 2005/36/EÜ artikliga 14;

e) võtma võimaluse korral arvesse teiste liikmesriikide varasemates tunnustamisotsustes sisalduvat teavet, et võimaldada taotleja kutsekvalifikatsiooni kiiremat tunnustamist;

f) viima võimalikult kiiresti lõpule reguleeritud kutsealal tegutsemise loa tunnustamise menetluse, et nõuetekohaselt põhjendatud otsuse saaks teha mõistliku aja jooksul, mis ei tohiks olla pikem kui kaks kuud alates täieliku taotluse esitamise kuupäevast.

Esmatähtsad reguleeritud kutsealad

42. Liikmesriigid peaksid kasutama ära riiklike ja liidu allikate kaudu tööjõupuuduse ja oskuste nappuse kohta kättesaadavaid oskuste prognoose ning nõudma, et asjaomased asutused annaksid aru eeldatava tööjõupuuduse kohta nende pädevusse kuuluvatel reguleeritud kutsealadel. Liikmesriigid peaksid kasutama neid andmeid tööjõu planeerimisel, muu hulgas selleks, et teha kindlaks kolmandate riikide kodanike ligimeelitamise seisukohast esmatähtsad reguleeritud kutsealad, kolmandad riigid partnerluste loomiseks ning oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise menetluste vajalikud kohandused.

43. Tuginedes varasematele otsustele või taotledes kolmandatelt riikidelt teavet esmatähtsatel reguleeritud kutsealadel nõutava kvalifikatsiooni kohta, peaksid pädevad asutused:

a) looma kiirendatud töömeetodid, muu hulgas värvates täiendavaid töötajaid, et reageerida uuele või kiireloomulisele tunnustamisprioriteedile;

b) lühendama töötlemisaega nii, et nõuetekohaselt põhjendatud otsuse saaks teha nelja nädala jooksul alates täieliku taotluse esitamise kuupäevast;

c) minimeerima tunnustamistaotlustele esitatavaid nõudeid;

d) tegema kindlaks olulised erinevused hariduses ja koolituses võrreldes asjaomaste kolmandate riikidega, et töötada kolmandate riikide kodanikele välja kohandatud üleminekukursused.

44. Esmatähtsate reguleeritud kutsealade puhul peaksid pädevad asutused uurima mehhanisme, mis võimaldavad kolmandate riikide kodanikele juba pärast tunnustamistaotluse esitamist ja selle läbivaatamise ajal kiiremat juurdepääsu nende kutsealade praktiseerimisele, muu hulgas:

a) ajutistele töövõimalustele järelevalve all, mis on korraldatud kooskõlas asjaomase kutseala riiklike tavadega;

b) ajutistele töövõimalustele koos koolituse ja hindamisega;

c) tegevusele kutsealaga seotud assistendi taseme ametikohal koos võimalusega asuda pärast positiivset tunnustamisotsust kutsealal piiranguteta tegutsema.

45. Pädevad asutused peaksid pakkuma kolmandate riikide kodanikele keeleõpet, et aidata neil esmatähtsal reguleeritud kutsealal tegutsema asuda, kui nad vastavad kõigile tunnustamisnõuetele.

V PEATÜKK

OSKUSTE JA KVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMINE TÖÖRÄNDE PUHUL

Käesolevas peatükis esitatud soovitused on mõeldud riikide ametiasutustele, kes osalevad töörände menetlustes, nagu on osutatud punkti 5 alapunktis c.

46. Oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise, rände ja tööhõivega tegelevad riikide ametiasutused peaksid tegema tihedat koostööd töörände protsesside ühtlustamiseks, võttes samal ajal arvesse sotsiaalpartnerite ja ettevõtjate, eelkõige VKEde seisukohti.

47. Liikmesriigid peaksid selgelt teatama, kui viisa või töö- ja elamisloa saamiseks nõutakse muu hulgas oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist, nagu punktipõhiste süsteemide puhul.

48. Liikmesriigid peaksid vajaduse korral hõlbustama oskuste ja kvalifikatsiooni varajast tunnustamist päritoluriigist lahkumise eelse hindamise käigus, et kolmandate riikide kodanikud saaksid põhjendamatu viivituseta tööturule siseneda.

49. Et vähendada töörände puhul ülekvalifitseerituse ohtu peaksid riikide ametiasutused järgima oskusi tähtsustavat lähenemisviisi. Menetlustes tuleks seada esikohale oskuste ja kogemuste hindamine, et teha kindlaks kolmandate riikide kodanike täielik potentsiaal ja toetada nende integreerimist tööturule nende oskustele vastavas rollis. Riikide ametiasutused peaksid vältima hindamist üksnes kvalifikatsiooni põhjal.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Võrdse kohtlemise tagamine

50. Liikmesriigid peaksid tagama, et liidus või kolmandas riigis omandatud kvalifikatsiooniga liidu kodanikke koheldaks vähemalt sama soodsalt kui sama kvalifikatsiooniga kolmandate riikide kodanikke.

51. Liikmesriigid peaksid tagama, et liidus omandatud kvalifikatsiooni tunnustatakse samal viisil, olenemata sellest, kas tegu on liidu kodaniku või kolmanda riigi kodanikuga.

52. Liikmesriigid peaksid kasutama kvalifikatsioonide tunnustamise riiklike menetluste lihtsustamiseks ja kiirendamiseks kaalutlusõigust. Kui menetlused liikmesriigis on paindlikumad kui direktiivis 2005/36/EÜ sätestatud, peaks liikmesriik kaaluma, kas kolmandas riigis omandatud kvalifikatsiooni tunnustamisel oleks võimalik rakendada samasugust paindlikkust.

Komisjoni toetus

53. Komisjon hõlbustab kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise valdkonnas liikmesriikidevahelist teabevahetust ja koostööd, muu hulgas vastastikuse õppimise, heade tavade vahetamise ning liikmesriikide, sidusrühmade, tunnustamisasutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelise koostöö hõlbustamise kaudu. Komisjon korraldab kohtumisi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise koordinaatorite rühmas ja muudel asjakohastel foorumitel, nagu Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku nõuanderühm, tööjõurände platvorm, Euroopa integratsioonivõrgustik, ELi talendireservi juhtrühm ning ENIC/NARIC võrgustikud.

54. Komisjon kutsub liikmesriike üles esitama aruandeid kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamist käsitlevate riiklike algatuste, reformide, heade tavade ja statistika kohta.

55. Komisjon võib pakkuda liikmesriikidele nende taotluse korral tehnilise toe instrumendi raames kohandatud tuge ja oskusteavet, et reformida riiklikke süsteeme ning hõlbustada kolmandate riikide kodanike oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise protsesse.

56. Tunnustamisprotsesside läbipaistvuse ja neile juurdepääsu parandamiseks teeb komisjon järgmist:

a) julgustab liikmesriike töötama välja semantiliselt koostalitlusvõimelisi tunnustamisprotsesse ja -otsuseid käsitlevaid andmebaase, mille abil koostada võrreldavuse kinnitusi, ning abistab liikmesriike selles;

b) jätkab ENIC/NARIC võrgustike toetamist ja julgustab liikmesriike kaaluma NARICi pädevuste laiendamist kutsehariduse kvalifikatsioonidele;

c) toetab liikmesriike reguleeritud kutsealade andmebaasi teabe lisamisel liikmesriikide pädevate asutuste kohta, kes vastutavad kolmanda riigi kodanikule reguleeritud kutsealale juurdepääsu andva kvalifikatsiooni tunnustamise eest;

d) annab interneti vahendusel juurdepääsu teabele, millega aidata kolmandate riikide kodanikel mõista liidu oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise nõudeid.

57. Komisjon kasutab liidu vahendeid, et edendada arusaamist prioriteetsetes kolmandates riikides omandatud oskustest ja kvalifikatsioonidest, mis on olulised liidu tööjõupuudusega toimetulekuks. Komisjon:

a) teeb koostööd Euroopa Koolitusfondi (ETF), ENIC/NARIC võrgustike, kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa registri, liikmesriikide ja kolmandate riikidega, et töötada välja suunised kolmandate riikide kvalifikatsiooniraamistike ja konkreetsete kvalifikatsioonide kohta, võrrelda Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku riiklike kvalifikatsiooniraamistikega ning viia läbi kolmandate riikide akrediteerimise ja kvaliteedi tagamise praktika sihipäraseid hindamisi;

b) tagab, et Europassi platvorm sisaldab ajakohastatud teavet kolmandate riikide tunnustamistavade ja asjakohaste õigusaktide kohta kooskõlas otsuse (EL) 2018/646 artikli 3 lõike 2 punktiga d;

c) uurib, kas Ukrainale keskendunud ressursikeskuse eeskujul oleks võimalik luua täiendavaid internetipõhiseid ressursikeskusi, mis sisaldavad teavet oskuste ja kvalifikatsioonide kohta;

d) uurib, kas on võimalik töötada välja liidu tasandi vahend, mille abil saaks ühtlustatud vormi põhjal koostada mitut liikmesriiki hõlmavaid võrreldavuse kinnitusi kolmandate riikide teatavate kvalifikatsioonide kohta;

e) tõlgib valitud kolmandate riikide keeltesse vahendid, mis hõlbustavad kolmandate riikide kodanike oskuste hindamist (nt Europass, ELi vahend kolmandate riikide kodanike kutsekirjelduse koostamiseks).

Brüssel, 15. november 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Thierry BRETON